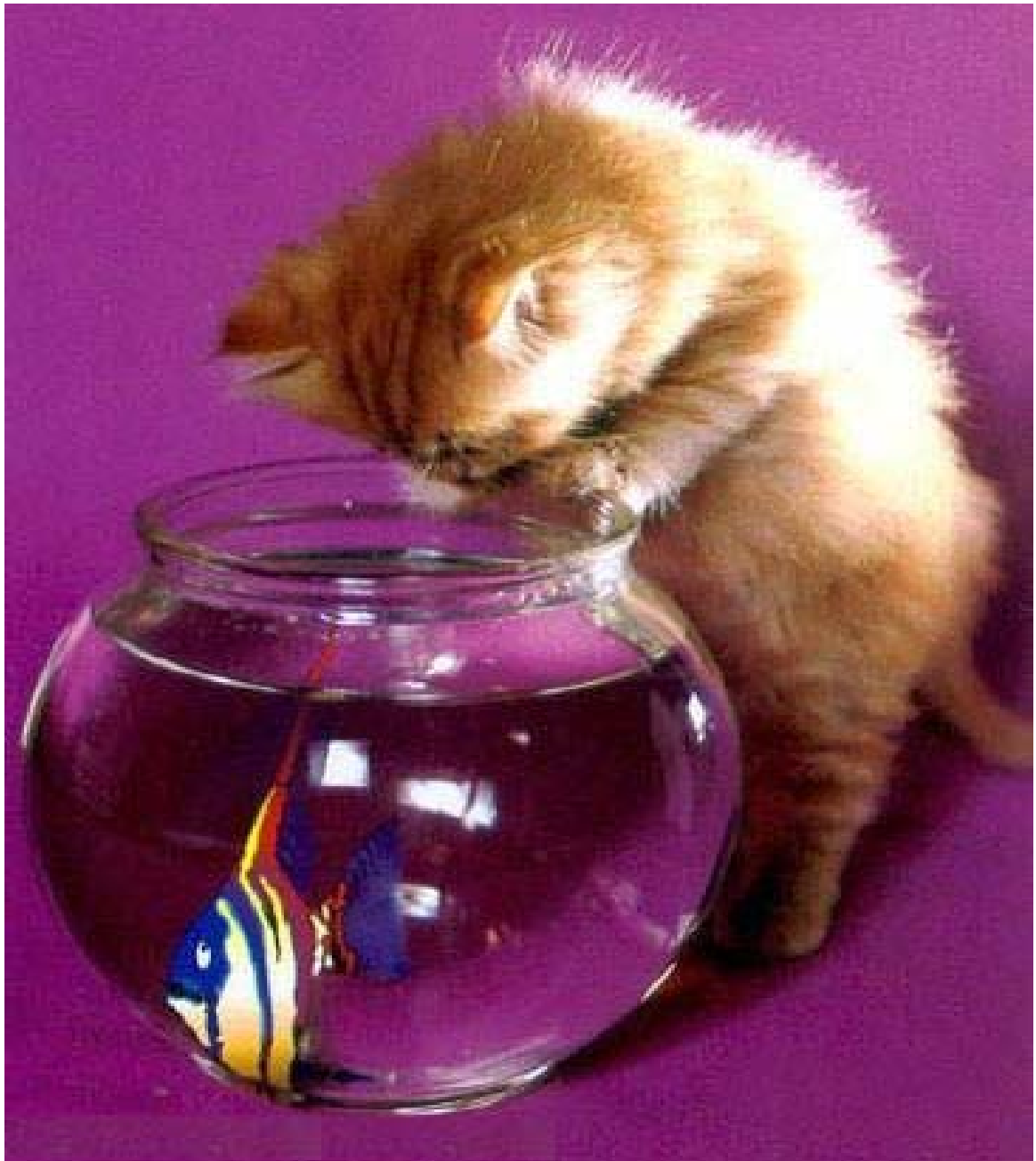

RELEVANSSI

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus s. 1

Hallituksen esittelyä s. 2-4

Tarina oman kirjan sivuilta Relevanssiin s. 4-5

Kultturiolot s. 5

Joulu Islannissa s. 6-9

Laitoksen muutoksia s. 9-10

Kirjastonhoitajallekin pitää luvattu palkka maksaa s. 11

An extrovert Lithuanian meets Finnish culture s. 12-13

Runoja s. 14

Lukioesittely s. 15

Päätoimittaja:
Eveliina Viippola

Juttujen lähettäjät:
Heini Utunen
Reijo Valta
Mikko Heliola
Heidi Kivimäki
Janety

Taittoapuna:
Marjo Kurikka

Heipparallaa!

Uusi vuosi on taasen vierähtänyt raskaasti käyntiin, lupauksineen tai ilman niitä, ja samoin on Relevanssi saanut uuden päätoimittajan, minut! Kävin työhön käsiksi laiskanlaisesti, mutta kiinnostavaltahan tämä tuntuu => Juttuja on tullut mukavasti erilaisia ja kohtuullisena määränä. Kirjoittajat asuvat akselin Jyväskylä – Islanti välillä. Mullistuksia on kokenut myös elinpiirimme: hallitus on jälleen vaihtunut (noh, ainakin osittain) ja laitoksella on uutta porukkaa nähtävissä.

Tosissaan kurjaa keliä, vettä sataa vaikka on vasta helmikuun puoliväli! Toisena vaihtoehtona olisi sitten tietenkin taas uusi 30-asteen pakkaskausi...Bussipysäkillä odotellessa tulee toisinaan mieleen, että mitäkä varten sitä kestää näitä puolivuotisia kylmyyksiä eikä muuta etelään.

Mutta on sitä talvessa kivaakin. Mäen lasku ja laskiainen (ne pullat!!), kauniit säät, kevään odottelu. Talvella työskennellään ja saadaan aikaan – toivottavasti. Hyvällä omatunnolla voi sitten kesällä rauhoittua ja olla ylpeä itsestään.

Ystävänpäivä hyökki päälle 14.2. Ainakin silloin on hyvä ottaa sitä omaa turvaverkkoa käsistä kiinni ja sanoa kaikille “ilman sinua olisi minunkin elämäni taas poissaolosi verran vaikeampaa”. Ja, jos on sitä tyyppiä, voi hankkia pieniä lahjoja jaettavaksi läheisille ihmisille. Sydämiä ja suklaata kyllä kauppoissa riittä, siitä on markkinat pitäneet huolen =>

Kait se on jotenkin niin, että kesällä ystävyys on luonnollista ja iloista: vapaa-aikaa on paljon ja tekemisen puutetta ei pitäisi tulla, on helppo olla ystävä ja ystävästyä. Mutta talvella on pimeys, työnteko ja väsymys, on hankalampi antaa itsestään yhtä paljon eikä aikakaan aina riitä oman kodin ulkopuolelle. Ystävät tuntevat itsensä laiminlyödyiksi tai sitä kokee itse, ettei kukaan välitä. Talvella punnitaan ketkä olivat vain kesän leikkien ja sinisen taivaan ystäviä ja ketkä niitä todellisia kallioita, joita ei kyyneleet tai välimatkat murena.

Eve

Uuden hallituksen esittelyä

Jälleen on hallitus vaihtunut. Uuden hallituksen tärkeimpänä työnä tulee olemaan syksyllä järjestettävät Index ry:n 15-vuotisjuhlat. Muuten hallitus pyrkii entiseen tapaan ajamaan opiskelijoiden etuja ja järjestämään mukavaa yhteiseloa. Seuraavassa hallituslaisten esittelyä. Paperiversion lisäksi meitä voi ja saakin käydä katsomassa hallituksen kokouksissa, joissa useimmiten on myös pullaa ja kahvia tarjolla.

1. Nimi ja toimi?
2. Syyt liittymiseen (hallitukseen siis) tai nimikkeeseen vaihtoon?
3. Lyhyt (siis lyhyt) henkilök kuva.
4. Kaksi parasta ja kaksi huonointa puolta itsestäsi?

1. Kaisa Tolonen PJ
2. Hallitukseen pääsin tai jouduin ;) aikoinaan Prahian excursiovastaavaksi, ja sittemmin kesken kautta vähän vahingossa päädyin varapuheenjohtajaksi ja tiedotusvastaavaksi. Nytemmin huomaan suostuneeni tähän pj:n paikalle ja opettelen hiljakseen hommia.
3. Tykkään käydä elokuvissa, venyä ja vanua kahviloissa, soittaa selloa, neuloa, vaeltamisesta, musiikin kuuntelusta ja sarjakuvista. En tykkää esseiden kirjoittamisesta, tiskaamisesta, kaikkialla olevista villakoirista, enkä myöskään pilaantuvista ruuista.
4. Helpot ensin ;) - toivoton haaveilija ja satunnaisesti naurettavan itsepäinen kuulemma + reilu ja kiinnostunut monenlaisista asioista

1. Heli Häkli, urheiluvastaava
2. Pyydettiin urheiluvastaavaksi, kun entinen ei enää halunnut jatkaa toimeansa.
3. Olen fuksi ja ikää mulla on 23 vuotta. Kotoisin olen Hämeenlinnasta ja asustelin myös Lappeenrannassa melkein viisi vuotta ennen Ouluun muuttoa. Ouluun olen sopeutunut hyvin ja nyt olen erittäin innostunut opiskelusta, koska haluan todella kirjastotädiksi! Harrastan valokuvausta, jota olen myös vähän opiskellut, eli kaikki kuvaushommat kiinnostaa.
4. Parhaita puolia... olen iloinen ja huumorintajuinen. Huonoja puolia: en ole kovin pitkäpinnainen ja keskittymiskyvyn puutetta esiintyy aika ajoin..

1. Satu Hyvönen. Kahvila- ja kulttuurivastaava
2. Halusin päästä mukaan ainejärjestötoimintaan ja tutustua sen myötä myös uusiin ihmisiin. - olla paikalla siellä, missä tapahtuu.
3. 22-vuotias fuksi-tyttönen.
4. Heikkouteni on satunnainen laiskuus ja mukavuudenhaluisuus. Elän liikaa "kunhan on kivaa" - mentaliteetilla. Vahvuuksikseni voinee ajatella sen, että tulen yleensä kaikenlaisten ihmisten kanssa toimeen ja olen kiinnostunut toisista ihmisistä.

1. Marita Aro, varapuheenjohtaja ja tiedotusvastaava.
2. Ajattelin että olis aika alkaa itsekin tekemään meidän ainejärjestön hyväksi asioita. Ajattelin että tämä toimenkuva sopis mulle parhaiten, ja hyvin on tähän mennessä sujunut.
3. 20-vuotias, 2 vuosikurssin opiskelija, opiskelijapäivystäjänä yliopiston pääkirjastolla, asun syynimaalla solussa, sinkku.
4. Ööö... Välillä osaan olla tosi saamaton ja laiska. Hyviä puolia... olen yleensä hyvällä päällä, toista hyvää puolta ei tule edes mieleen. Pitäis kysyä ihmisiltä jotka mun lähellä joutuvat olemaan.

1. Sini Rajaniemi, opintovastaava
2. Toinen vuosi on nyt alkanut opintovastaavana. Ei ollut mitään syytä jättäytyä pois, sillä uutta opintovastaavaksi haluavaa ei ilmoittautunut ja mukavaa hommaahan tämä on.
3. Mitähän tähän pitäis laittaa... Oonvuosimallia 1981, kotoisin Pyhäjoelta, opiskelen toista vuotta, harrastanneulomista, kuntosalia ja ihan uutena harrastuksena seinäkiipeilyä.
4. Tää on PAHA...Mitähän painokelpoista sitä vois kirjotella... En nyt viitti ruveta haukkumaan tai kehuaan itteeni, ehkä joku toinen vois paremmin

arvioida...

1. Veera Annika Kovalainen, sihteeri.
2. Ilmainen kahvi kerran kahdessa viikossa.
3. Eikö se ole tuossa seuraavassa?!
4. Parhaat: etu- ja takapuoli, huonot: syöpöttely

1. Päivi Petäjäkangas, excursio-vastaava
2. Kaisa houkutteli mukaan. Kuuluin jo Prahaan lähtijöiden porukkaan joten tehtävän vastaanottaminen ei tuntunut vaikealle. Meillä on oikein mukava excursionryhmä!
3. Olen toisen vuoden opiskelija ja paljas jalkainen Oululainen.
4. Parhaita puolia on varmaankin pyrkimys positiiiviseen ajatteluun ja rehellisyys. Huonoja puolia on ajoittainen laiskottelu ja taivaanrannan maalaaminen, tosin haluan ajatella että se ehkäisee stressiä... ja välillä tulee jätettyä töiden tekeminen viime tippaan, mitä olen koittanut muuttamaan paremmalla töiden suunnittelulla vaihtelevin tuloksien.

1. Eveliina Viippola, Relevanssivastaava.
2. Kaisa suostutteli minutkin :) Olin tosin jo päättänyt, että jossain vaiheessa tulen toimittamaan Relevanssia.
3. Kohta 21-v., toisen vuoden opiskelija. Oulun alueella syntynyt ja tähän asti elänyt. Tykkään elokuvista, kirjoista ja kissoista. En tykkää kylmästä enkä tahallisesta tyhmyydestä.
4. Jaah, no hyvä puoli on ainakin se, että tulen toimeen monenlaisten ihmisten kanssa. Toinen voisi olla se, että olen aikalailta rehellinen. Huonoja puolia sitten: kun olen ärtynyt, se näkyy helposti ja minulla on tapana tuppautua ohjailemaan toisten tekemisiä, vaikka ne selviäisivät vallan hyvin itsekin =>

Tarina oman kirjan sivuilta Relevanssiin.

Julkaisin lastenkirjan Tarinoita maailman kylistä marraskuussa 2002. Opiskelen informaatiotutkimusta Oulun yliopistossa ja valtiotieteitä Åbo Akademiassa. Kirjan kuvittanut siskoni artonomi Rinna Utunen asuu ja on käsityöalan töissä Vantaalla. Idea kirjaan lähti jo vuosia sitten kiinnostuksesta julkaista yhteinen teos. Omakustanteinen Kirja oli mielenkiintoinen projekti omien opintojen ja elämisen ohella tehtynä. Oma maailmankatsomukseni ja maailmanmatkaus näkyy kirjan sivuilla. Kirja koostuu kahdestatoista lyhyestä kertomuksesta, jotka koskettavat maailman tilaa lapsen silmin nähtynä. Kirjan avulla haluan omalta osaltani vaikuttaa globalisaation tuomiin huoliin ja pelkoihin.

Kirjassa käsitellään muun muassa Lähi-idän ongelmaa, nälänhätää, lapsityövoiman käyttöä, maanviljelystä ja luonnonvarojen käyttöä ja terveystieteitä maanläheisellä ja ymmärrettävällä tavalla. Kaikki tarinat päättyvät onnellisesti. Esimerkiksi oheinen tarina Huomenna leikitään aakkosilla kertoo koulutuksen saannin merkityksestä ja lapsityövoimankäytön. Olen toiminut useita vuosia Suomen YK-liiton ja Kehitysyhteistyön Palvelukeskus KEPA:n hallituksissa. Oulun yliopiston ylioppilaskunnassa toimin kansainvälisenä vastaavana vuonna 2000. Vuonna 2002 olin Suomen nuorison YK-edustaja. Opinnot ovat olleet hujanhajan, mutta eiköhän se tästä.

Terveisin Jyväskylästä
Heini Utunen - info 99

Huomenna leikitään aakkosilla

Samanlaista koulua tyttö ei ole nähnyt koskaan ennen. Luokassa on vain poikia, mutta he eivät osaa tavata edes kaikkia aakkosia. Kaikki aakkoset eivät näytä kylläkään samanlaisilta kuin ne, jotka tyttö osaa, mutta ovat paljon kauniimpia ja koukeroisempia. Tyttö kysyy ihmeissään, missä ovat kaikki tytöt, mutta

kuulee vastaukseksi, etteivät tytöt saa täällä käydä koulua.

- Missä tytöt sitten ovat, kysyy tyttö ja alkaa epäröidä. Tyttö haluaisi vain leikkiä kylän tyttöjen kanssa.

- Eivät tytöt saa tulla tänne, etkä sinäkään saa tulla tänne, tyttö kuulee luokan vanhimmalta pojalta. Kiukkuinen poika ei ole kovinkaan vanha eikä ainakaan aikuisen ikäinen. Silti poika näyttää opettavan muita lapsia.

Pahoilla mielin tyttö kävelee ulos koulusta, joka ei edes ole mikään hyvä rakennus koululuokkaa varten: seinät ovat huonot ja lattia rikkinäinen. Joku on särkenyt oven ja ikkunalaudat. Tuolien jalat ovat rikki ja pöydät on hakattu polttopuiksi.

Kylän laitamilla olevien talojen luona istuukin tyttöjä. Heillä on käsissään värikkäitä kankaita ja naruja, joista he tekevät toinen toistaan kauniimpia esineitä. Tyttö ihastelee joka ainoata valmista esinettä. Tyttö haluaisi itsekin oppia tekemään sellaisia ja istuu katselemaan ikäistensä pikkuisten tyttöjen näppäriä sormia ja tarkkoja töitä.

- Eikö voitaisi jo leikkiä, kysyy tyttö samanikäisiltä tytöiltä.

- Emme me saa leikkiä, meidän täytyy tehdä enemmän esineitä. Miehet tulevat tänään näitä hakemaan ja pitää saada paljon valmiiksi. Tyttö haluaa auttaa tekemään valmiita töitä, mutta ei osaa muuta kuin leikellä naruja ja kankaita erikokoisiksi ja erinäköisiksi palasiksi. Kylän tytöt leikkaavat kaikista samanlaisia ja liittävät osat ommelleen yhteen.

Illalla kylän tytöt eivät halua leikkiä, vaan oppia aakkosia. Mutta tyttö on jo niin väsynyt leikkaamisesta ja ompelemisesta, että ei jaksa opettaa toisille tytöille enää hetkeäkään. Nukkumaan mennessään tyttö ajattelee onnellisena, kuinka hän voi seuraavana päivänä opettaa koko päivän erilaisia aakkosia tytöille ja pojille. Ja sen jälkeen he kaikki voivat leikkiä yhdessä kirjainleikkejä. Eikä oppimiseen tarvitse kurjaa koulua, ulkona puiden alla on sileää hiekkaa, jolle voi kirjoittaa.

Oulun kulttuuriolut

“Miksi yliopiston pitää kerätä ja kerjätä rahaa” kysyy *Ilmari Turja* Uuden Kuvalehden pääkirjoituksessa kesäkuussa 1955. “Miksi ei Oulun yliopiston kannatusyhdistyksen säätiö perusta olutpanimoa”. 1950-luvun puolivälissä Oulun yliopiston perustaminen oli kuumimmillaan. Varoja uuden yliopiston perustamiseksi kerättiin voimallisesti ja ilmeisesti päätoimittaja Turjakin oli saanut useampiakin pyyntöjä lahjoittaa rahaa omasta ja lehensä puolesta.

Turja piti Oulun yliopiston perustamista kannatettavana ajatuksena: “yliopisto on niin hyvä ajatus, että se on ajettava pystyyn”. Mutta yksityisten rahojen keräämistä ja valtion varojen käyttämistä tarkoitukseen hän piti vääränä. “Kulttuurin on ansaittava rahansa itse, yrittäjätoiminnan kautta”. Tanskaan ja Saksaan viitaten Turja ehdottaa, että uusi yliopisto hankkisi toimintamenoja myymällä olutta, “kaikki juovat sitä, sitä särpää jätäk ja sitä särpää ylioppilas”. Oulun kulttuurioluelle Turja lupaa lehensä tuen, “joka numerossa vapaa ilmoitustila yhden vuoden – tällä puheella”. Oulun kulttuurioluen myyntivaltiksi Turja ehdottaa vahvuutta, “yhden ylimääräisen kulttuuriprosentin”, joka varmistaisi menekin. Mutta eipä Turjan visio Oulun olutyliopistosta toteutunut. Kevättä ja Rauhalan uutta tulemistä odotellessa voisi kuitenkin muistella, että joskus ylioppilaskunta on pyörittänyt tuottoisaa ravintolatoimintaa.

Reijo Valta

4.12.2002 – Reykjavík

...Yhdysvaltojen helikoptereita Kandaharissa, saksalaisia vieraalla maalla sodassa. Amerikan tuhoamista vannotaan fanaatikkojen piirissä. Pahuuden ja terrorismin tuhoamista lietsotaan länsimaissa. Mikä on oikeastaan muuttunut Vietnamin sodan jälkeen ja mikä tuhoaisi turhan vainoharhaisuuden? Sod off BBC Afganistan service. Ulkomaan uutisten tarjonta on köyhää, sen lisäksi että Reykjavíkissa on vain yksi ilmainen ja kaikkialle näkyvä tv-kanava. Ehkä siinä syy vaihto-opiskelijoiden useisiin iltamiin ja bailaamiseen?

Esseiden ja lukemisen parissa askartelua on lannistanut kotimaihinsa lähtevien vaihto-opiskelijoiden läksiäisten lisäksi vaihteeksi runsain määrin satanut lumi, yli kymmenkunta senttiä. Kulutin suuren osan eilisestä iltapäivästä ulkosalla kameran kanssa, otin kuvia paitsi omaan filmikameraani myös Philin digikameraan. Auraamattomat jalkakäytävät ja lumeen hautautuneet autot näyttävät eksoottisilta vetisen alkutalven jälkeen. Hänen kannettava tietokoneensa on tosin Britanniassa edelleen huollossa, josta Phil veti jo aikaisemmin herneen nenään. Oli maksanut huoltotakuut ja muut, mutta kone on ollut pelkästään huollossa jo yli viikon. Toimitus Islantiin saattaa viivästyä joulun yli, toisaalta niillä digikuvilla ei nyt ole mikään kiire. Voipa niitä laittaa sivuille, vaikka lumi olisi todellisuudessa sulanut!

Kummallista lumen suhteen vain on se, että islantilaiset vaikuttavat aika tottumattomilta sen kanssa elämiseen. Tai sitten lumen odotetaan todellakin sulavan yhtä nopeasti kuin se oli tullut. Kuitenkin esimerkiksi autoja jäi päivän mittaan kiinni useita, lapio näkyi olevan tuntamaton esine. Useimmat tyytyivät jurruttamaan autoillaan irti lumen eristämästä parkkiruudusta, jos taisivat. Isommatkin maasturit olivat silti ilmeisissä vaikeuksissa. Yleisesti ottaen islantilaiset taas ovat mielissään lumesta sen tuomista vaikeuksista huolimatta, lisääntyhän valon määrä. Korkeata mielialaa kun kuvanee sekin, että pubeissa viihtyvä Phil

oli ollut viikonloppuna Dublinerin edustalla lumisotasilla ovimiehen kanssa. Riitaa ei kuulemma ollut silti minkäänlaista, vaikka toisaalta asiaa on hankalampi tarkoin tietää kun itse olen ollut muualla.

Joulun tulon kuitenkin jo huomaa aika tuntuvasti, jo jouluvalojenkin määrästä. Olen huomannut, että joitakin kokonaisia kerrostalojakin on koristeltu jouluvaloin. Omakotitaloissa taas valoja ja koristeita on toisinaan taas huomiotaherättävän liikaa. Harmillista sinänsä, että enin osa joulukorteistakin on kansaivälisiä. Folkloristiikan luennoilla kun tuli perehdyttyä Islannin aika laajaankin jouluperinteeseen eri hahmoineen ja kummajaisineen. Kaiketi enemmän perinteisiä hahmoja näkyy lähempänä joulua, samoin odotan myös uutta vuotta. Kuulin Kópavogurin juhlissa, että uutena vuotena saatetaan järjestää matkoja jopa Þórsmörkin [Thorsmörkin] alueelle maastoautoilla. Päivän selvää lienee, että nuo monet matkat erilaisiin juhliin erämaahan koostuvat pääasiassa vallattomasta alkoholin käytöstä. Reykjavíkissa toisaalta on näkemistä, koska islantilaiset ovat innokkaita polttamaan rahojaan ilotulitteisiin.

21.12.2002 – Reykjavík, Sólstöðuhátíð og rokktónlist frá helvítis

Joulun viettoon kuitenkin hiljennyn, kaiketi aika konkreettisesti nukkumisen muodossa. Se on ehdoton edellytyskin nykyisen sotapauhun alla, Islanti ei tunnu aina olevan kovin kaukana Amerikasta. Petra lähti viettämään joulua Färsearille, johon tosin hänen jokseenkin varakas isänsä tarjosi edellytykset. Jyri ja muut suomalaiset menevät tietääkseni perinteiseen tapaan kotiseuduilleen tai ainakin kotikaupunkeihinsa. Itse saatan mennä silti jonnekin, ehkä kirkkoonkin. Hallgrímskirkja olisi komea kokea täytenä tilana, siellä kävin aikaisemmin syksyllä pyörähtämässä ohi mennen. Onhan se Reykjavíkin maamerkki ja sitä rakennettiin aikoinaan korkein kuluin. Hulda pitää kirkkoa erityisessä arvossa muihin

Reykjavíkin kirkkoihin nähden, joka on toisaalta luontevaa koska Hallgrímskirkja on lähin kirkko taloon nähden. Tänä iltana tosin aion mennä erääseen punk-konserttiin, jossa tarjolla elävää musiikkia koko illaksi. Sisäänpääsy on vaivaiset 500 ISKR (n. 6 eur). Samaan aikaan kyseisenä iltana on kaksikin virallista eri pukujuhlatilaisuutta, joulutanssiaisia (jólaball), joiden kiillolle ja keveydelle muutamien islantilaisten anarkistienaktiivien järjestämä punk/ death metal- tapahtuma tarjoaa mielestäni kaivatun vaihtoehdon.

Molemmat tapahtumathan myös järjestetään vuoden lyhimpänä päivänä, talvipäivänseisauksena (sólstöðuhátíð), tavallaan piristämään synkkää aikaa.

28. joulukuuta 2001 – Reykjavík, hangikjöt og gamla Grýla

Joulu oli tapansa mukaan yhteen kokoontumisen aikaa. Näin siitä huolimatta, vaikka en ollut edes huomannut suunnitella pahemmin juhlistamista. Ennen joulua kun todella tuntui olevan kiireitä kun tuli annettua saattohoitoa Islannista lähtemiseen noille tuntumilleni suomalaisille. Vaan jäipä tänne edelleen suomalaisopiskelijoita hyvinkin. Niinpä olin jouluaaton Leenan ja Villen luona, jotka asustavat keskustasta itään. Heille tosin huomasin lähteä vasta melko myöhään aattoiltana, viimeiset linja-autot kun olivat kulkeneet jo ennen neljää. Philip lähti Hafnarfjörðuriin kaverinsa Ingin kyydissä ja vuokraemäntä puolestaan meni taasen jonnekin lähistölle sukulaistensa luo. Onnistuin pääsemään kohtuullisessa ajassa suomalaisten seuraan kilometrien päähän, koska Ville otti ja tarjoutui tuomaan polkupyörän. Olikin siis ensimmäinen kerta, kun jouluaattona tuli pyöräiltyä. Ensimmäinen kerta kun pyöräilin Islannissa toisaalta muutenkin. Keli oli silti mitä mainioin, pientä pakkasta oli mutta mitään ei satanut ja tuuli oli myös kohtuullinen. Aatonaattona kun vielä oli taivaalta tihuuttanut räntää.

Aatonaaton olin viettänyt asunnolla, kuinkas muuten. Samalle päivälle oli osunut myös vuokraemännän kaavailema lammasateria, joka yhteisesti valmistettiin ja syötiin. Liha oli ensiluokkaista ja saatoimpa jo silloin todeta, että lammasta olin syönyt aterian jälkeen jo enemmän kuin Islannissa Suomessa koskaan aikaisemmin. Kävin aikaisemmin illalla myös kaupungilla, ajoittaisesta tihkusateesta huolimatta. Kaupat olivat melkoisen täysiä, toisaalta taas väkeä oli kaupungilla kaiken kaikkiaan paljon. Laugavegur oli suljettu autoliikenteeltä, jota en ollut aikaisemmin vielä nähtykään tehtävän. Kadulla näin myös suuren kynttiläkulkueen, jossa ainakin ensimmäinen ryhmä lauloi kristillisiä joululauluja. Tarkkaa käsitystä ei ole vielääkään, mitkä olivat aika suuren kulkueen motiivit. Jokavuotinen tapaus kulkue ei kuitenkaan ole, sen vuokraemäntäkin sanoi. Ehkä kyseessä oli jokin aktiivisuuden osoitus joulun kaupallisuutta vastaan. Täällä kun olen muitakin vastareaktioita havainnut, vaikka hymyileepä se täälläkin Coca-Colan joulupukki monessa mainoksessa.

Kahdeskymmenesyhdes joulukuuta otin itsekin osaa erääseen joulun kaupantekomentaliteettia vastustaneeseen tapahtumaan. Silloin tosin järjestäjinä olivat Islannin harvalukuisen anarkistit. Ilta oli järjestetty vanhaan elokuvateatteriin, kaupungin lammen rannalla olevaan Tjarnarbíón. Paikalla esiintyi useita death-metal ja vaihtoehtomusiikkiyhtyeitä, yhteensä kuusi bändiä. Osa kokoonpanoista oli selvästi vielä hiomattomia ja melko nuoria, mutta esiintyi myös päteväen kuuloisia artisteja. Yleisöä oli ehkä satakunta, vähän enemmänkin, katsomo oli kohtuullisen täysi. Mainoksia oli ollut yliopistollakin, joiden iskulauseet kertoivat islanniksi kuinka joulu ei ole Coca-Colan tavaramerkki vaan ihmisten juhla. Myös joulupukki -kulttia pistettiin halvalla illan alussa. Kaksi paikalle saapuessani bongo-rumpuja soittanutta miestä nosti lavalta banderollin, jossa punaisen värinen joulupukki oli naulittu valkoiselle ristille sinisellä pohjalla. Lipun muotoinen kangas siis mukaili hieman Islannin lippua. Toisaalta länsimaisen kaltaisen joulupukin kurmoottaminen on täällä ymmärrettävää, koska Islannissa on tosiaan

edelleen nähtävissä keskiajalta peräisin oleva joulupeikkojen perinne. Ja joulun alla julkaistuilla lasten joulumusiikkilevyillä on lauluja niin peikkoäiti Grýlasta kuin hänen kolmestatoista pojastaankin. Ja Grýlalla peloteltiin entisaikaan lapsia, koska hänen kerrottiin syövän ilkeät lapset.

Jouluaatossa siis oli joulun tuntua täälläkin. Leena oli nähnyt vaivaa jouluruokien eteen, oli rosollia ja porkkanalaatikkoa Suomesta muistuttamassa ja ranskalaistyylinen jouluhalko. Olin heidän luonaan myös aika myöhään, kävimme välillä lähistöllä olevien talojen jouluvalojakin katsomassa. Niissä kun oli katsottavaa, sillä näköjään yhä useampi islantilainen talo on amerikkalaisittain koristeltu. Huomiota herätti tulomat kallani myös Reykjavíkin paloasema, jonka katolle oli nostettu kaksikin vanhaa paloautoa. Ne taas oli valaistu usein eri valosarjojen, olipa palotikkaille laitettu vielä valaistuja joulupukkeja välkkymään järjestyksessä alhaalta ylös.

Joulupäivä meni omissa oloissa asunnolla, Oulusta tilaamissani levyissä riitti kuunneltavaa ja jääkaappi oli pullollaan ruokaa. Sainpa ihan oikeasti joulahjaksi yhden levyn, Procol Harum kokoelman nimeltä A whiter shade of pale. Ja taas täyttyi aukko musiikillisessa tajunnassani... Kansainvälistä joulua muiden vaihto-opiskelijoiden seurassa en huomannut pitää, vaikka tilaisuus sellaiseenkin olisi ollut. Toisaalta taas M.A. Nummisen laulujen kuuntelu kynttilänvalossa oli kaivattu tapaus, joka hävitti koti-ikävä kuin aaton suomalaishenkinen ateriakin. Pettymään en joutunut myös muidenkaan tilaamieni levyjen osalta, mukavaa kuultavaa oli niin YUP kuin Maj Karman Kauniit Kuvatkin.

Eilen tuli vaihteen vuoksi käytyä Reykjavíkin ulkopuolella. Mahdollisuuden tähän tarjosi Satulta minulle jättämä bussikortti, joka on vielä voimassa tammikuun toiseen päivään asti. Tuli siis tilaisuutta vihdoinkin hyödynnettyä ja käytyä Hafnarfjörðurissa, joka on Reykjavíkiä idyllisempi lähikaupunki etelämpänä. Onnekseni oli kuulas talvipäivä, otin siksi myös valokuvia paikasta. Paikalle saavuttuani

aurinko oli juuri laskemassa. Sen laskua vuorten taa toivottavasti sain edes joltisella laadulla filmille tallennettua. Mutta jo muutamissa tunneissa onnistuin tutustumaan tuon pienen kaupungin keskusta- ja kuvaamaan osan nähtävyyksistä.

Hafnarfjörðurissa on noin 20000 asukasta, se on siis lähes Riihimäen kokoinen. Kaupungin rannassa oli myös kalasatama, jossa tosin laivat olivat parkissa näin joulun aikaan. Ylipäätään kaupunki oli perin hiljainen, ihmisiä ei tavannut kadulla juuri lainkaan. Joulun lisäksi liikenteen vähäisyyttä selittää myös tšekäläisittäin jo tuntuvat pakkaset. Koko eilisen päivän ajan pakkasta oli noin kymmenkunta astetta. Tuulen kanssa pakkaset myös tuntui, kuten sain valokuvia ottaessani hyvin pian huomata. Kameran käsittelytaito hanskat käsissä parantui huomattavasti.

Sinänsä matka sinne ja takaisin ei ollut kovin pitkä. Kaikkineenkin noin puolisen tuntia. Linja-autolla matkustamista myös helpotti se, että koko Reykjavíkin alueella kulkevat saman liikennepalvelun autot. Eli lippuja ei tarvinnut erikseen ostaa tästä kaupungista lähdettäessä. Toisaalta taas autoja saattaa olla koko alueella hyvinkin vähemmän kuin pelkästään Helsingin alueella Suomessa. Verkosto on kuitenkin suhteellisen tiheä ja autoja kulkee säännöllisesti, vaikka aikataulut muuttuvatkin lumitilanteen mukaan.

Uuden vuoden aion olla edelleen täällä Reykjavíkissa, kaiketi Perlanin kukkulan tietämillä. Paikasta on kohtalaisen hyvä näkyvyys koko kaupunkiin ja ilotulitteiden määrää on hankala vielä edes arvailla. Lisäksi erään tv-ohjelmaoppaan mukana tuli Reykjavíkin kartta, johon oli merkitty kaikki uudenvuoden yön kokot - yksi suuremmista oli Perlanin rinteiden lähistöllä. Täällä kokkojen polttaminen on tapana tähän aikaan vaikka kokkojen en luulisi olevan kooltaan kovinkaan suuria, koska puutavaraa ei juuri rakennusasteiden lisäksi ole helposti saatavilla. Erilaisiin valoihin islantilaiset ovat kuitenkin tuntuneet mieltyneen. Eräällä lähistön hautausmaalla haudoilla oli myös ristejä, joissa oli neonvärisiä ledivaloja. Eivät sentään

vilkkuneet Kulkusten tahdissa. Hautojen koristelu kun on sekin yksi joulun ajan tavoista täällä.

Mikko Heliola

Halmaskirkko

Laitoksen muutoksia!

Laitoksella on tapahtunut muutamia muutoksia, kuten esimerkiksi lehtori Vesa Suomisen vuoden mittainen poissaolo, jona aikana häntä tuuraa lehtori Juha Kämäräinen. Tämän lisäksi dosentti Maija-Leena Huotari toimii tätä nykyä myös laitoksen johtajana. Uutena atk-vastaavana on Jani Sassali, Mikan siirryttyä kirjastolle töihin. Raimo Niemelä on liittynyt uutena kasvona tutkijoiden joukkoon. Kolmelta viimeksi mainitulta seuraavassa lyhyt tilanteen luonnehdinta.

Olen Maija-Leena Huotari ja toimin laitoksella informaatiotutkimuksen professorina seuraavan kahden vuoden ajan. Olen myös laitoksen tietohallinnon ja tietojohdamisen dosentti v. 2002 alusta alkaen. Opetus- ja tutkimusalanani on siis ensisijaisesti tietohallinto ja tiedon strateginen johtaminen. Lisäksi olen kiinnostunut informaatioon ja tietoon liittyvästä käyttäytymisen tutkimisen kysymyksistä yksilö-, ryhmä-, organisaatiotasolla sekä verkostoituneessa ja verkottuneessa toimintaympäristössä.

Väittelin Iso-Britanniassa, Sheffieldin yliopistossa vuoden 1995 lopussa. Tutkimukseni 'Information Management and Competitive Advantage' oli vertaileva tapaustutkimus suomalaisen lääketehtaan ja kustannusalan yrityksen tietohallinnon kyvystä vaikuttaa näiden yritysten kilpailukykyyn. Väittelyn jälkeen toimin Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitoksella yliassistenttina, hoidin professorin virkoja ja toimin laitoksen varajohtajana kunnes siirryin tänne Ouluun vuoden 2003 alussa. Pidän noita seitsemää vuotta erittäin tarpeellisina sisäistäkseni suomalaisen yliopiston tehtävän ja luonteen yhteiskunnallisena instituutiona ja työyhteisönä. Toimiminen Tampereen laitoksen aktiivisen kansainvälisen opetus- ja tutkimusyhteisön jäsenenä onkin mielestäni erinomainen perusta toiminnan edelleen kehittämiseen täällä Oulun yliopiston informaatiotutkimuksen laitoksella.

Koska olen syntynyt Oulussa ja asunut täällä ensimmäiset 19 vuotta elämästäni ennen kuin aloitin opinnot silloisessa Vaasan kauppakorkeakoulussa, nykyisessä Vaasan yliopistossa, on kaupunkiin muuttaminen ja oululaisuuteen jälleensopeutuminen ollut yllättävän helppoa. Laitoksemme ystävällinen henki ja pieni koko sekä opiskelijoiden läheisyys ovat osaltaan edesauttaneet paluutani 'vanhaan' kotikaupunkiini.

Toivon, että ajastani täällä Oulussa tulee sekä opiskelijoiden että laitoksen työntekijöiden ja tutkijoiden kannalta antoisa ja että tulevan kahden vuoden aikana viemme onnistuneesti eteenpäin informaatiotutkimuksen opetusta ja tutkimusta Suomen pohjoisimmassa alan laitoksessa. Jokainen vaikuttaa osaltaan vuorovaikutuksen onnistumiseen ja lupaan kantaa vastuuni tässä asiassa parhaan kykyni mukaan. Kiitos tarjoamastanne mahdollisuudesta esittäytyä Relevanssin palstoilla!

Moi. Olen Sassalin Jani, laitoksen uusi ATK-suunnittelija. Vähän vanhemmat opiskelijat tuntevatkin (toivottavasti :) minut, mutta uusille opiskelijoille olen varmasti vähän oudompi tapaus. Olen jokatapauksessa ollut informaatiotutkimuksen opiskelijana vuodesta 1997 alkaen ja tällä hetkellä jo onneksi varsin loppuvaiheissa opintojani (gradu valmistuu parin seuraavan kuukauden sisällä, I hope). Aloitin työt laitoksella tammikuun puolivälissä ja nämä ensimmäiset viikot ovat olleet työntäyteisiä, mutta myöskin äärimmäisen mielenkiintoisia. Työnkuvani on samanlainen kuin edeltäjälläni Mikalla, joten kaikki

laitoksemme opiskelijat ovat tervetulleita luokseni (Hu319) atk-asioihin liittyvien ongelmien kanssa.

Raimo Niemelä, asun Kastellissa. Olen syntynyt Oulussa, mutta opiskellut ja ollut työssäkin Helsingissä reilut 10 vuotta.

Informaatiotutkimukseen olen tullut kiertoteitse: lukion opettajana törmäsin käytännössä sellaisiin kysymyksiin (ns. human information behavior), joita tieteenalamme käsittelee. 1990-luvun alkupuolella suoritin aineopinnot ja viime vuonna ollessani vuorotteluvapaalla vanhemman lehtorin virastani saatoinkin keskittyä seniorien tiedonhankinnan tutkimiseen. Sillä tiellä nyt sitten olen.

Kiinnostuksen kohteeni liikkuvat laajalla skaalalla: vuosisadan vaihteen arkkitehtuuri (ns. jugend eli art nouveau), sekä proosa että lyriikka, kuntoilu, psykologian opetus, kehitysyhteistyö KUA:n kautta...

Työnvaihdos on vasta meneillään, sillä tammikuun olen yliopistolta virkavapaalla ja hoidan lukiovirkaani. Yo-kirjoitukset vielä tarkistan ja pidän tentit keväällä. Olen ns. MUUVI-tutkijakoulussa, jonka ensikokoontuminen ainakin oli lupaava. Laajemmin työnvaihdos liittyy ikäsidonnoihin kehitystehtäviin. Kesällä tuli täyteen neljäkymmentä, jolloin usein ihmiset miettivät "mitähän uutta voisi vielä koettaa?". Niin minullekin taisi käydä.

Työhuone, jonka jaan Liljan Juhan kanssa, tuntuu mukavalta. Nyt voin rahdata kotini työhuoneesta osan papereista ja kirjoista informaatiotutkimuksen laitokselle.

Työkaverit tuntuvat myös informaatiotutkimuksen laitoksella mukavilta, kotoisilta ja kannustavilta. Opiskelijat puolestaan LUPAAVILTA.

Elämänotteeni on sellainen että kaikki muuttuu elämässä koko ajan. On vain oltava läsnä, pienimmässäkin tapahtumisessa.

T.S. Eliot on sanonut: “Kaikki aika on aina läsnä.” Muuttumisessammekin nykyhetki piirtyy sekä menneiden kokemustemme että tulevaisuuteen suuntautumisemme lävitse.

Oulun kuvernöörin ratkaisu vuodelta 1911:

Kirjastonhoitajallekin pitää luvattu palkka maksaa

Vuonna 1908 Rovaniemen pitäjä valitsi lainakirjastonsa hoitajaksi levyseppä Joel Salosaaren 70 markan (vuoden 2000 rahassa 1334 mk, 224 euroa) vuotuista palkkiota vastaan. Salosaaren virkatoimi alkoi vuoden 1909 alusta.

Salosaari hoiti ja ylläpiti kirjastoa ilman moitteita aina kevääseen 1911 saakka, jolloin hän lähetti kunnalle laskun saatavistaan, vuosien 1909-1910 palkoista, yhteensä 140 markkaa. Kunta ei laittanutkaan laskua maksuun vaan se vietiin kuntakokouksen käsiteltäväksi. Kokous päätti, että Salosaaren “kunnan lainakirjaston hoidosta antamaa laskua” ei hyväksytä.

Yli kaksi vuotta tehtävänsä hoitanut Salosaari ei halunnut todeta tehneensä Rovaniemen pitäjälle ilmaista työtä. Hän valitti kuntakokouksen päätöksestä läänin kuvernöörille, joka otti asian

käsiteltäväkseen. Vastineessaan Rovaniemen pitäjä totesi, että Salosaarelle “maksetaan hänen palkkionsa, mikäli siihen ei riitä hänen luonansa olevat kirjaston kassan sakkorahat”. Vastaselityksessä Salosaari kertoi, että “sanotut sakkorahat olivat käytettävät kirjaston ylläpitämiseen”.

Kun kunnalle selvisi, että Salosaari olikin käyttänyt kertyneet sakkorahat lainakirjaston yleisiin kustannuksiin ja uusien kirjojen hankintaan (ja ilman kuntakokouksen erityistä lupaa), niin se anoi vapautusta Salosaaren palkkion maksamisesta.

Oulun läänin kuvernööri katsoi kirjastonhoitajan olleen palkkansa arvoinen ja määräsi Rovaniemen pitäjän maksamaan Salosaarelle palkan viivästyskorkeineen ja vielä lisäksi 30 markkaa perimisestä aiheutuneita kuluja.

Reijo Valta

An extrovert Lithuanian meets Finnish culture

I agree to meet Vilma in the Humus-café but as soon as we find each other she invites me to her flat. Our new exchange student, Vilma Karvelyté has said “yes” to my inquiry for an interview. As we are walking to her building she tells me that her university makes her to take certain kind of courses so she can’t choose what she would want. Laughing she says: “But I’m also going to take the courses I want anyway, I’ll just have to study twice as hard!” The apartment is on the top floor and we sit around a table chatting and admiring the view. Finally, I sight and look at my question paper.

– What do you study back home? – Public Relations. First I studied a Bachelor degree of Communication and information, which took four years.

– Why did you choose Communication and information? – I could get in the university that way, Vilma says grinning widely. – In that year in Lithuania the student selection was based only on the diplomas: we didn’t have any entrance exams. After the Bachelor degree I could choose what I wanted to do my Master’s degree on, which takes two years. I thought Public Relations was interesting and it felt like something that suits me.

– Is it very different to study here than in Lithuania? I ask not knowing that I have opened the door to one of her favorite topics. She gets excited and explains to me how in her school the administrative people are much colder and off-putting than in here. – Everybody is so nice and friendly! In Vilna University everybody is so official. Here everyone helps me: they are great people! We also have strict rules: they give us timetables and we don’t get to select our studies freely: there are certain courses from which we have to select something, even though there isn’t necessarily anything interesting.

Then she tells me about the schooling system. In Lithuania there are only a few places in every university for the students who can’t afford to pay the semester tuition. They’re given a scholarship and as you can imagine the competition is intense. Vilma says that they have to keep their average grade as high as 9.2 – 10 is the best grade – if they intend not to lose their scholarship. – The atmosphere is very competitive. Not at all like here.

So I ask about the culture, is that very different? – I don’t know much about the Finnish culture yet, she replies and smiles. – But I don’t think they are so unlike. Our countries are pretty close to each other so big differences aren’t likely.

– Do you miss home? Vilma giggles before she answers; she seems to be a little bit surprised of the question. – Not a lot. Of course there are those moments when I think about home and miss my family and my friends but there are so many new friends, experiences and activities here that I don’t think about home that much, she ponders and then smiles a bit. – Besides I like being in Finland. I nod and look at my paper. She answers to my question before I have an opportunity to ask them. I decide to ask it anyway.

– What do you think about Finland? And why did you choose to come here of all the countries? She answers first to the last question. – I met a Finnish guy in the summer of 2001. We spend a couple of days together; he was just stopping for a short while in Lithuania. He said to me that I would like his country and that I should visit it. That got me interested in Finland so I read books about it and tried to find out thing about it. If you believe in fate then it was that which brought me here. By coincidence, I met a lot of Finnish people in Lithuania and I have stayed in contact with them. We write letters, e-mails and mobile phone messages. So, Finnish people are not strange to me and I learned to love this country. The process of getting here was bureaucratic and hard but in the end they let me go. Now there is a rule that will be

graduates can't be exchange students but when I was leaving the rule was so new that it didn't apply to me. Then she says something that astonishes me: "I like your language, the way it sounds. I have studied it a little bit but I'd love to learn more." – But I thought Finnish language is an ugly one. Everybody says it sounds clumsy and rough! I protest. But she doesn't change her mind and listens very delighted at my phone conversation with my boyfriend. – People warned me about a culture shock. That I might get it. Well I haven't but I'm waiting, she laughs and strokes her hair.

– Made any new friends? – This time is a bit too short to get to know people deeply but I have met a lot of people and really appreciate that they are a part of my life now. Mainly I spend my time with other exchange students and sometimes you have to wonder that so much fantastic people have come to the same place! But I miss hearing my language; no-one speaks it here.

– What kind of plans do you have for the future? – That's a good question! Vilma says and laughs wildly. I smile and understand her. It was a stupid question; at this age no-one knows what they want. Anyway she has some idea of it: – I have a job right now, which I like

a lot and which I will continue after my studies. Now it's half-time but when I graduate it will change to a full-time job. I work at the Lithuanian Dance Information Centre, which is a non-government institution. There are some plans that we might be a part of a bigger complex called the Art Printing House in the future.

– How long are you going to stay here? And when did you come? – I'll leave at June or July, that depends on the money situation. And I came two weeks ago (in the second week on January).

– Do you have something to say? Knowing that I'm going to write it down on our paper? – Oh, I would like to say so much! she laughs. – Well, I love being in here and I try to enjoy every moment! And I don't want to have any regrets of me coming here or wonder what I could have done differently.

My "taxi" has arrived and I need to go. She walks me to the door and says her goodbyes. As I leave I have to laugh quietly to us girls; half of the time I spent in Vilma's flat we managed to talk about boys; in the past or those who are yet to come.

Eve

*ankara maalaa kasvoni
sysimustaan
tunnen pimeään otteen minussa
en pääse
kurotan
kaikki välkehtii jossain kauka-
na
liian pieninä pisteinä
kaikki mitä on ollut
- Janety*

*Kiitos kaikesta
nyt kun olemme täällä
tuntemme ja jaamme
käsi toisessa, mieli
yhdessä
voimme kiittää siitä,
miten on selvitty
- Janety*

*kun ympärillä on värejä
iloisia ihmisiä, onnen ääniä
luulisi että olo
lähenee turvan määräämää
pistettä
surun ja ilon raja on kuitenkin
vain ohut viiva;
kuin omenan kuori
- Janety*

*siivet kullatut
elämänlapsi lentää
kullan lohkeillessa
kirjoitan sinusta
- Janety*

INFORMAATIOTUTKIMUKSEN ESITTELY LUKIOISSA

Informaatiotutkimuksen opiskelijoilla on mahdollisuus tienata opintoviikko(ja) esittelemällä oppiainettamme ja opiskeluamme lukioissa.

Yhdestä esittelykerrasta saa 0,5 opintoviikkoa, esittelyjä voi tehdä useammankin.

Esittelyn voi tehdä myös pareittain, mikä ei pienennä opintoviikkomäärää.

Opintoviikoilla voi korvata aineopintoihin kuuluvia valinnaisia kursseja tai syventäviin opintoihin kuuluvia kirjatenttejä. Kaikista korvaavuuksista on sovittava kyseisen kurssin opettajan kanssa.

Laitos osallistuu esittelymatkan matkakuluihin!

Oulun lukioissa pidettäviin esittelyihin laitos tarjoaa bussiliput. Muualle suuntautuvista esittelymatkoista laitos korvaa puolet (50 %) matkakuluista, kuitenkin korkeintaan 40 euroa.

Laitokselta on saatavilla kalvoja ja esitteitä esittelyä varten. Myös muuta suunnitteluapua on tarvittaessa saatavilla!

Laitos voi myös auttaa yhteydenotoissa lukioihin.

Lisätietoja:

Sanna Näätänen

työhuone Hu 302

e-mail: sanna.naatanen@oulu.fi

puh: 08-553 3353

- Ei kauneus ole kaikki, Jaska Jokunen. Minä rakastun aina tyttöihin jotka tuoksuvat kirjastolta. -

Eppu